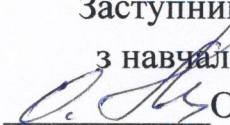

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Оксана РАТІ

«31» серпня 2023 р.

ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Відділення: підприємництва та торгівлі

Циклова комісія: фінансово-облікових дисциплін

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійна програма: «Товарознавство і логістична діяльність»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр

Мова викладання: українська

Ужгород 2023

Укладач: Максим СТАНЧАК, викладач, спеціаліст вищої категорії.

Рецензент: Катерина Індус, викладач, к.е.н, доцент кафедри фінансів УТЕІ ДТЕУ.

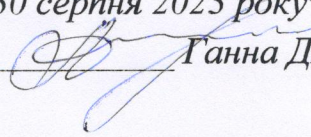
Розглянуто і схвалено на засіданні ц/к фінансово-облікових дисциплін

Протокол № 1 від 30 серпня 2023 року

Голова ц/к Валерія СМОЧКО

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи з розробки,
розвитку ОПП та випуску фахівців за нею

Протокол №1 від 30 серпня 2023 року

Керівник групи: Ганна ДАНКО

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ

« » _____ 2024 р.
« » _____ 2025 р.
« » _____ 2026 р.

1. Мета навчальної дисципліни «Економіка торгівлі»

Робоча програма з дисципліни «Економіка торгівлі» призначена для підготовки здобувачів освіти за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр», освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність», спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та складена за навчальною програмою «Економіка торгівлі», затвердженою педагогічною радою ВСП «УТЕФК ДТЕУ» від 31 серпня 2023 року, протокол № 1.

Робоча програма складається з тематичного плану, розрахованого на 90 годин (3 кредитів ЄКТС) для денної форми навчання, вимог до знань та умінь здобувачів освіти, критеріїв оцінювання, списку рекомендованих джерел.

Мета викладання дисципліни — сформулювати у здобувачів сучасне економічне мислення і систему спеціальних знань щодо базових питань торгівлі як сфери товарного обігу та виду економічної діяльності, економічних характеристик окремих видів торговельної діяльності, господарсько-фінансової діяльності підприємств торгівлі, змісту окремих напрямів цієї діяльності та їх взаємозв'язку, системи показників, що характеризують цю діяльність.

Основними завданнями дисципліни є:

- здійснення теоретичної та практичної підготовки здобувачів, що надасть змогу:
 - економічна сутність, форми та значення торгівлі в національній економіці;
 - економічна характеристика окремих видів торговельної діяльності;
 - торгівля в системі споживчого ринку;
 - торговельне підприємство як суб'єкт господарювання основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова);
 - товарооборот торговельного підприємства та його товарне забезпечення;
 - визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи ефективного його використання;
 - теоретичні засади формування і використання трудових ресурсів торговельного підприємства та системи їх матеріального стимулювання, методичні підходи до їх аналізу та планування;
 - теоретичні засади формування та використання майнових ресурсів (активів) торговельного підприємства, методичні підходи до аналізу та планування його фінансових ресурсів;
 - механізм формування економічних результатів господарсько-фінансової діяльності торговельного підприємства;
 - оцінювання ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
 - інтегральне оцінювання стану торговельного підприємства, його складові та методи оцінювання.

Предметом вивчення дисципліни є методи і способи раціонального поєднання і ефективного використання всіх елементів виробничого процесу на рівні підприємства.

Програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Передбачено поєднання лекційних, практичних та самостійних занять.

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 5 бальною шкалою: «5» - відмінно; «4» - добре; «3» - задовільно; «2» - незадовільно.

Основні поняття дисципліни:

Торгівля. Торгівельне підприємство. Споживчий ринок. Оптова торгівля. Роздрібна торгівля. Торговельні посередники. Товарооборот торговельного підприємства. Прибуток. Доходи. Витрати. Трудові ресурси. Майнові ресурси. Результати господарсько-фінансової діяльності.

Результатами вивчення дисципліни «Економіка торгівлі» є сформована цілісна система теоретичних знань та практичних навичок, що у майбутньому може бути використана здобувачами як фахівцями у практичній діяльності, пов'язаною з необхідністю самостійного вирішення питань щодо оцінювання економічних процесів, які відбуваються в торгівлі, проведення аналізу та планування фінансово-господарської діяльності підприємства.

Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер, використовуються мультимедійні презентації, робочі зошити – опорні конспекти тощо.

Практичні заняття проводяться на попередньо підготовленому матеріалі для виявлення ступеня оволодіння здобувачами теоретичним матеріалом, завданнях різної складності для розв'язування їх здобувачами на заняттях згідно інструкційних завдань та методичних розробок. Багато уваги приділяється розв'язанню задач та написанню аналітичних висновків.

Самостійна робота здобувачів - у відповідності до Положення про його організацію та контроль в ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

2. Результати навчання з дисципліни «Економіка торгівлі»

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК 7. Здатність застосовувати основи обліку, оподаткування та страхування у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності, зокрема логістичній діяльності.

Програмні результати навчання:

Результати навчання (ПРН)	ПРН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності. ПРН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності. ПРН 8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проектів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. ПРН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. ПРН 13. Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій, торговельній та біржової діяльності. ПРН 17. Визначати основні показники діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур для забезпечення їх ефективності.
----------------------------------	---

3. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
Початковий	«2» - незадовільно	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями.
		Здобувач володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
Середній	«3» - задовільно	Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
		Здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.
		Здобувач може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
Достатній	«4»- добре	Здобувач здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
		Здобувач вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок.
		Здобувач вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
Високий	«5» - відмінно	Здобувач виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем.
		Здобувач вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
		Здобувач виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

4. Засоби оцінювання

- поточне опитування;
- тестовий контроль (відкриті тести; спеціалізовані комп'ютерні програми та Інтернет-ресурси);
- виконання ситуаційних завдань та практичних задач;
- підсумковий контроль – залік.

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва розділів, тем програми	Кількість годин				
	Всього	Аудиторних			СРС
		Лекційних	Практичні роботи	Семінарські заняття	
Розділ 1. Економіка торгівлі як сфери товарного обігу та виду економічної діяльності					
Тема 1. Природа торгівлі як сфери товарного обігу та виду економічної діяльності, її роль у забезпеченні суспільного розвитку	4	2	-	-	2
Тема 2. Економічна характеристика роздрібною торгівлі	4	2	-	-	2
Тема 3. Економічна характеристика оптової торгівлі	4	2	-	-	2
Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі	4	2	-	-	2
Тема 5. Ринок споживчих товарів та послуг, роль торгівлі в забезпеченні його розвитку	4	2	-	-	2
Розділ 2. Економіка торговельного підприємства					
Тема 6. Суб'єкти торговельної діяльності та організаційно-економічні умови	4	2	-	-	2
Тема 7. Товарооборот торговельного підприємства	6	2	2	-	2
Тема 8. Товарні запаси та товарне забезпечення торговельного підприємства	6	2	2	-	2
Тема 9. Трудові ресурси торговельного підприємства	6	2	2	-	2
Тема 10. Майнові ресурси (активи) торговельного підприємства	8	4	2	-	2
Тема 11. Фінансові ресурси (капітал) торговельного підприємства	8	4	4	-	-
Тема 12. Поточні витрати торговельного підприємства	8	4	4	-	-
Тема 13. Доходи торговельного підприємства	6	2	2	-	2
Тема 14. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства	8	4	2	-	2

Тема 15. Ефективність діяльності та конкурентоспроможність торговельного підприємства	5	2	2	-	1
Тема 16. Фінансово-майновий стан торговельного підприємства та методи його оцінювання	5	2	2	-	1
<i>Разом за V семестр:</i>	90	40	24	-	26

**6. Зміст дисципліни (теми програми)
Структура навчальної дисципліни**

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.	Види роботи на занятті	Форми контролю
Розділ 1. Економіка торгівлі як сфери товарного обігу та виду економічної діяльності				
Тема 1. Природа торгівлі як сфери товарного обігу та виду економічної діяльності, її роль у забезпеченні суспільного розвитку				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття «торгівля»; - функції торгівлі; - класифікацію торгівлі; - поняття «послуга»; - класифікацію послуг; - особливості послуг. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати торгівлю як процес та галузь господарювання. 	<p><u>Заняття №1</u></p> <p align="center">Лекція №1</p> <p align="center">Тема 1.1. Економічна природа та характеристика торгівлі. Сутність та класифікація послуг</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та класифікація торгівлі (торговельної діяльності). 2. Економічна природа та характеристика окремих функцій торгівлі. 3. Торгівля як процес та галузь господарювання. 4. Сутність, класифікація та особливості послуг. Роль послуг у розвитку торгівлі. <p>Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p>С.Р.С. №1 Тема 1.2. Роль торгівлі в забезпеченні зайнятості населення країни, формуванні державного та місцевих бюджетів.</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль торгівлі в забезпеченні зайнятості населення країни. 2. Роль торгівлі у формуванні державного бюджету. 3. Роль торгівлі формуванні місцевих бюджетів. <p>Література: № 3, 20, 22</p>	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування
Тема 2. Економічна характеристика роздрібно торгівлі				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність роздрібно торгівлі; - форми роздрібно торгівлі; 	<p><u>Заняття №2</u></p> <p align="center">Лекція №2</p> <p align="center">Тема 2.1. Роздрібна торгівля: сутність, форми та показники</p>	2	випереджаючі завдання	усне опитування, індивідуальні

<ul style="list-style-type: none"> - класифікацію роздрібно́ї торгівлі; - функції роздрібно́ї торгівлі. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розраховувати показники, що характеризують стан розвитку роздрібно́ї торгівлі. 	<p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, значення та функції роздрібно́ї торгівлі. Основні форми роздрібно́ї торгівлі. 2. Показники, що характеризують стан розвитку роздрібно́ї торгівлі. <p>Література: № 20, 21, 22</p>			завдання
	<p>С.Р.С. №2 Тема 2.2 Механізм ціноутворення в роздрібно́ї торгівлі.</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування механізмів ціноутворення. 2. Чинники, що впливають на прийняття цінових рішень у роздрібно́ї торгівлі. <p>Література: № 20, 21, 25</p>	2	Скласти тези	Усне опитування
Тема 3. Економічна характеристика оптової торгівлі				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність оптової торгівлі; - функції оптової торгівлі; - сутність оптових посередників; - поняття «оптовий товарооборот». <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеризувати оптових посередників; - розраховувати показники, що характеризують стан розвитку оптової торгівлі. 	<p><u>Заняття №3</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція №3</p> <p style="text-align: center;">Тема 3.1. Оптова торгівля: сутність, функції та показники. Оптові посередники. Оптовий товарооборот та його складові.</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та функції оптової торгівлі. 2. Оптові посередники. 3. Показники, що характеризують стан розвитку оптової торгівлі. <p>Література: № 20, 21, 23</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p>С.Р.С. №3 Тема 3.2. Особливості формування оптових цін та плати за посередницькі послуги.</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування оптових цін. 2. Особливості формування плати за посередницькі послуги. <p>Література: № 20, 21, 23, 25</p>	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування

Тема 4. Економічна характеристика зовнішньої торгівлі

<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність зовнішньої торгівлі; - форми зовнішньої торгівлі; - роль зовнішньої торгівлі; - суб'єкти зовнішньої торгівлі. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати економічний механізм здійснення зовнішньої торгівлі. 	<p><u>Заняття №4</u></p> <p align="center">Лекція №4</p> <p>Тема 4.1. Форми, суб'єкти та економічний механізм здійснення зовнішньої торгівлі</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та роль зовнішньої торгівлі, її основні форми. 2. Суб'єкти здійснення зовнішньої торгівлі. <p>Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p>С.Р.С. №4 Тема 4.2. Особливості формування цін у зовнішній торгівлі. Зовнішньоекономічний контракт.</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ціни у зовнішній торгівлі. 2. Основні ціноутворюючі чинники та форми їх прояву. <p>Література: № 20, 21, 22</p>	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування

Тема 5. Ринок споживчих товарів та послуг, роль торгівлі в забезпеченні його розвитку

<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття товарних ресурсів; - сутність споживчого ринку; - поняття товарної пропозиції; - сутність споживчого ринку; - інфраструктуру споживчого ринку. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати джерела та механізм формування товарних ресурсів. 	<p><u>Заняття 5</u></p> <p align="center">Лекція №5</p> <p>Тема 5.1. Джерела та механізм формування товарних ресурсів предметів споживання. Інфраструктура споживчого ринку</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок споживчих товарів та особливості його розвитку в сучасних умовах. 2. Поняття товарної пропозиції споживчих товарів. Джерела та механізм формування товарних ресурсів. 3. Споживчий попит як форма прояву потреби. 4. Інфраструктура споживчого ринку. <p>Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p>С.Р.С. №5 Тема 5.2. Інструменти державного регулювання споживання та купівельної спроможності населення.</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інструменти державного регулювання споживання населення. 	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування

	2. Купівельна спроможність населення. Література: № 20, 21, 22			
Розділ 2. Економіка торговельного підприємства				
Тема 6. Суб'єкти торговельної діяльності та організаційно-економічні умови їх діяльності				
Знати: - суб'єктів торговельної діяльності; - поняття «торговельне підприємство»; - класифікацію торговельних підприємств; - поняття «торговельна мережа»; - класифікацію торговельних мереж. Вміти: - охарактеризувати механізм державного регулювання ринку та діяльності та її суб'єктів.	<u>Заняття №6</u> <p style="text-align: center;">Лекція №6</p> <p style="text-align: center;">Тема 6.1. Типологія суб'єктів торговельної діяльності. Механізм державного регулювання ринку</p> <p style="text-align: center;">План:</p> 1. Типологія суб'єктів торговельної діяльності за класифікаційними ознаками. 2. Поняття «торговельне підприємство». Класифікація торговельних підприємств. 3. Поняття «торговельна мережа». Класифікація торговельних мереж та економічні засади їх функціонування. 4. Механізм державного регулювання ринку та діяльності та її суб'єктів. Література: № 20, 21, 22	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	С.Р.С. №6 Тема 6.2. Напрями та види діяльності торговельного підприємства. План: 1. Цілі, функції та напрями діяльності торговельного підприємства. 2. Види діяльності торговельного підприємства. Література: № 20, 21	2	Скласти тези	Усне опитування
Тема 7. Товарооборот торговельного підприємства				
Знати: - товарооборот як показник діяльності; - структуру товарообороту торговельного підприємства; - методи аналізу товарообороту торговельного підприємства; - порядок розроблення плану товарообороту торговельного підприємства.	<u>Заняття №7</u> <p style="text-align: center;">Лекція №7</p> <p style="text-align: center;">Тема 7.1. Основні форми та види товарообороту торговельного підприємства. Управління товарооборотом</p> <p style="text-align: center;">План:</p> 1. Товарооборот як показник діяльності торговельного підприємства. 2. Показники, що характеризують товарооборот торговельного підприємства, та методика їх обчислення	2	бесіда	усне опитування

Вміти: - розраховувати показники, що характеризують товарооборот торговельного підприємства	3. Методи аналізу обсягу та структури товарообороту торговельного підприємства. 4. Передумови та порядок розроблення плану товарообороту торговельного підприємства. 5. Поняття та методичні підходи до визначення необхідного, можливого та ресурсно забезпеченого обсягу товарообороту підприємства. Література: № 21, 22, 24			
	<u>Заняття №8</u> Практична робота №1 Тема 7.2: Аналіз роздрібного товарообороту за загальним розміром, складом і асортиментом. Розрахунок планового обсягу товарообороту різними методами планування	2	розв'язування задач	усне опитування
	С.Р.С. №7 Тема 7.3. Методика планування та регулювання товарно-групової структури товарообороту торговельного підприємства. План: 1. Планування показників роздрібного товарообороту торговельного підприємства. 2. Аналіз обсягу і структури товарообороту торговельних підприємств. Література: № 20, 21, 22, 24	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування
Тема 8. Товарні запаси та товарне забезпечення торговельного підприємства				
Знати: - сутність товарних запасів; - класифікацію товарних запасів; - показники, що характеризують обсяги товарних запасів; - фактори, які впливають на розмір та швидкість обороту товарних запасів. Вміти: - розраховувати показники, що характеризують товарні запаси; - аналізувати відповідності обсягу	<u>Заняття №9</u> Лекція №8 Тема 8.1. Товарні запаси та товарне забезпечення торговельного підприємства План: 1. Поняття та класифікація товарних запасів торговельного підприємства. 2. Показники, що характеризують обсяги товарних запасів. 3. Фактори, що впливають на розмір та швидкість обороту товарних запасів. Література: № 20, 21, 22	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<u>Заняття №10</u>			

надходження товарів потребам торговельного підприємства.	<p align="center">Практична робота №2</p> <p align="center">Тема 8.2: Розрахунок показників, що характеризують товарні запаси. Обґрунтування потреби торговельного підприємства в товарних запасах. Аналіз відповідності обсягу надходження товарів потребам торговельного підприємства</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p>С.Р.С. №8 Тема 8.3 Системи контролю за рухом товарних запасів.</p> <p align="center">План:</p> <p>1. Роль контролю за рухом товарних запасів. 2. Системи контролю за рухом товарних запасів. Література: № 20, 21, 22</p>	2	Скласти тези	Усне опитування
Тема 9. Трудові ресурси торговельного підприємства				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеристику трудових ресурсів підприємства; - сутність оплати праці; - форми та системи оплати праці; - сутність продуктивності праці. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розраховувати продуктивність праці працівників торгівлі; - визначати чисельність працівників та планувати фонд оплати праці торговельного підприємства. 	<p><u>Заняття №11</u></p> <p align="center">Лекція №9</p> <p align="center">Тема 9.1. Управління персоналом торговельного підприємства</p> <p align="center">План:</p> <p>1. Характеристика трудових ресурсів підприємства. 2. Сутність і основні організації оплати праці. 3. Форми та системи оплати праці. 4. Аналіз чисельності та оплати праці персоналу. 5. Планування продуктивності, чисельності та фонду оплати праці. Література: № 20, 21, 22, 34</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №12</u></p> <p align="center">Практична робота №3</p> <p align="center">Тема 9.2: Розрахунок продуктивності праці працівників торгівлі. Визначення чисельності працівників та планування фонду оплати праці торговельного підприємства</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p>С.Р.С. №9 Тема 9.3 Принципи та завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки.</p> <p align="center">План:</p> <p>1. Принципи формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки.</p>	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування

	2. Завдання формування трудових ресурсів. Література: № 20, 21, 22			
Тема 10. Майнові ресурси (активи) торговельного підприємства				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність активів торговельного підприємства; - класифікацію активів торговельного підприємства; - сутність, склад і структуру оборотних активів; - джерела формування оборотних коштів. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати потреби в оборотних коштах; - аналізувати активи торговельного підприємства; - обґрунтовувати планову потребу торговельного підприємства в активах. 	<p><u>Заняття №13</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція №10</p> <p style="text-align: center;">Тема 10.1. Активи торговельного підприємства: сутність, класифікація та управління</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність активів торговельного підприємства. 2. Класифікація активів торговельного підприємства та управління ними. <p>Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №14</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція №11</p> <p style="text-align: center;">Тема 10.2. Оборотні активи торговельного підприємства: економічна сутність та класифікація</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, склад і структура . 2. Визначення потреби оборотних коштів. 3. Джерела формування оборотних коштів. 4. Визначення наявності та ефективності використання оборотних коштів. <p>Література: № 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №15</u></p> <p style="text-align: center;">Практична робота №4</p> <p style="text-align: center;">Тема 10.3: Аналіз активів торговельного підприємства. Обґрунтування планової потреби торговельного підприємства в активах.</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p>С.Р.С. №10 Тема 10.4 Особливості необоротних активів підприємства як складової його ресурсів.</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та класифікація нематеріальних ресурсів. 2. Сутність необоротних активів та їх види. <p>Література: № 21, 22</p>	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування

Тема 11. Фінансові ресурси (капітал) торговельного підприємства

<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність фінансових ресурсів торговельного підприємства; - склад фінансових ресурсів торговельного підприємства; - класифікацію фінансових ресурсів торговельного підприємства; - джерела формування фінансових ресурсів торговельного підприємства; - сутність власного капіталу; - класифікацію власного капіталу; - склад власного капіталу; - функції власного капіталу. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати динаміку та структуру капіталу торговельного підприємства; - визначати потребу в позиковому капіталі. 	<p><u>Заняття №16</u></p> <p align="center">Лекція №12</p> <p align="center">Тема 11.1. Фінансові ресурси торговельного підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та склад фінансових ресурсів торговельного підприємства. 2. Класифікація та джерела формування фінансових ресурсів торговельного підприємства. <p>Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №17</u></p> <p align="center">Лекція №13</p> <p align="center">Тема 11.2. Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції.</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, склад та класифікація власного капіталу. 2. Функції власного капіталу. <p>Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №18</u></p> <p align="center">Практична робота №5</p> <p align="center">Тема 11.3: Аналіз динаміки та структури капіталу торговельного підприємства. Визначення потреби в позиковому капіталі</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p><u>Заняття №19</u></p> <p align="center">Практична робота №6</p> <p align="center">Тема 11.4: Нормування оборотних коштів</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
Тема 12. Поточні витрати торговельного підприємства				
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність поточних витрат; - склад поточних витрат; - класифікацію поточних витрат; - чинники, що зумовлюють обсяг та рівень поточних витрат торговельного підприємства. <p>Вміти:</p>	<p><u>Заняття №20</u></p> <p align="center">Лекція №14</p> <p align="center">Тема 12.1. Управління поточними витратами: сутність, склад та класифікація</p> <p align="center">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та склад поточних витрат торговельного підприємства. 2. Класифікація поточних витрат торговельного 	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування

<p>- розраховувати плановий обсяг витрат;</p> <p>- аналізувати витрати за загальним обсягом та елементами.</p>	<p>підприємства. Література: № 20, 21, 22</p>			
	<p><u>Заняття № 21</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція №15</p> <p>Тема 12.2. Чинники, що зумовлюють обсяг та рівень поточних витрат (витрат обігу) торговельного підприємства План: 1. Чинники, що зумовлюють обсяг та рівень поточних витрат (витрат обігу) торговельного підприємства. Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №22</u></p> <p style="text-align: center;">Практична робота №7</p> <p>Тема 12.3: Аналіз витрат за загальним обсягом та елементами. Розрахунок планового обсягу витрат</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p><u>Заняття №23</u></p> <p style="text-align: center;">Практична робота №8</p> <p>Тема 12.3: Розрахунок оптових та роздрібних цін на товари</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
Тема 13. Доходи торговельного підприємства				
<p>Знати:</p> <p>- сутність доходів торговельного підприємства;</p> <p>- склад доходів торговельного підприємства;</p> <p>- характеристика доходів торговельного підприємства;</p> <p>- сутність цінової політики.</p> <p>Вміти:</p> <p>- аналізувати доходи торговельного підприємства;</p> <p>- визначати можливий та необхідний обсяг доходів торговельного підприємства.</p>	<p><u>Заняття № 24</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція №16</p> <p>Тема 13.1. Доходи торговельного підприємства: сутність, склад та характеристика. Цінова політика План: 1. Доходи торговельного підприємства: сутність, склад та характеристика. 2. Цінова політика Література: № 20, 21</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №25</u></p> <p style="text-align: center;">Практична робота №9</p> <p>Тема 13.2: Аналіз доходів торговельного підприємства. Визначення можливого та необхідного обсягу доходів торговельного підприємства</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p>С.Р.С.№13 Тема 13.3 Послуги як джерело формування доходів торговельного підприємства. План:</p>	2	Скласти тези	Усне опитування

	<p>1. Суть торговельних послуг. 2. Особливості та види торговельних послуг. 3. Необхідність надання послуг підприємствами торгівлі. Література: № 20, 21, 22</p>			
Тема 14. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства				
<p>Знати: - сутність фінансових результатів діяльності торговельного підприємства; - класифікація фінансових результатів діяльності торговельного підприємства; - сутність прибутку торговельного підприємства; - резерви збільшення прибутку торговельного підприємства.</p> <p>Вміти: - розраховувати необхідний та можливий прибуток торговельного підприємства; - аналізувати фінансові результати діяльності торговельного підприємства.</p>	<p><u>Заняття № 26</u> Лекція №17 Тема 14.1. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства: сутність, класифікація та чинники План: 1. Сутність фінансових результатів діяльності торговельного підприємства. 2. Класифікація та чинники фінансових результатів діяльності торговельного підприємства. Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття № 27</u> Лекція №18 Тема 14.2. Резерви збільшення прибутку торговельного підприємства: поняття та класифікація, методика оцінювання План: 1. Сутність прибутку торговельного підприємства. 2. Резерви збільшення прибутку торговельного підприємства. Література: № 20, 21, 22</p>	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<p><u>Заняття №28</u> Практична робота №10 Тема 14.3: Аналіз фінансового результату діяльності. Розрахунок необхідного та можливого прибутку торговельного підприємства</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p>С.Р.С.№14 Тема 14.4 Планування формування та розподілу чистого прибутку торговельного підприємства. План: 1. Суть чистого прибутку торговельного підприємства.</p>	2	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування

	2. Планування формування та розподілу чистого прибутку торговельного підприємства. Література: № 20, 21			
Тема 15. Ефективність діяльності та конкурентоспроможність торговельного підприємства				
Знати: - сутність конкурентоспроможності торговельного підприємства; - методику оцінки конкурентоспроможності торговельного підприємства; - напрями підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства. Вміти: - оцінити ефективність та конкурентоспроможність торговельного підприємства.	<u>Заняття № 29</u> <p style="text-align: center;">Лекція №19</p> <p style="text-align: center;">Тема 15.1. Ефективність діяльності та конкурентоспроможність торговельного підприємства: чинники та методика оцінки</p> <p style="text-align: center;">План:</p> 1. Сутність конкурентоспроможності торговельного підприємства. 2. Чинники та методика оцінки ефективності діяльності та конкурентоспроможності торговельного підприємства. Література: № 20, 21, 22	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування
	<u>Заняття №30</u> <p style="text-align: center;">Практична робота №11</p> <p style="text-align: center;">Тема 15.2: Оцінка ефективності та конкурентоспроможності торговельного підприємства</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	С.Р.С.№15 Тема 15.3 Напрями підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства. <p style="text-align: center;">План:</p> 1. Економічна ефективність діяльності торговельного підприємства. 2. Напрями підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства. Література: № 20, 21, 22	1	Скласти тези	Усне опитування
Тема 16. Фінансово-майновий стан торговельного підприємства та методи його оцінювання				
Знати: - сутність ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості торговельного підприємства; - чинники та методи оцінювання ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості торговельного	<u>Заняття № 31</u> <p style="text-align: center;">Лекція №20</p> <p style="text-align: center;">Тема 16.1. Оцінювання ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості торговельного підприємства: чинники та методи</p> <p style="text-align: center;">План:</p> 1. Сутність ліквідності, платоспроможності та	2	випереджаючі завдання, бесіда	усне опитування

<p>підприємства; - типи фінансової стійкості торговельного підприємства. Вміти: - оцінити фінансову стійкість та платоспроможність підприємства.</p>	<p>фінансової стійкості торговельного підприємства 2. Чинники та методи оцінювання ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості торговельного підприємства. Література: № 20, 21, 22</p>			
	<p><u>Заняття №32</u> Практична робота №12 Тема 16.2: Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємства</p>	2	розв'язування задач	усне опитування
	<p>С.Р.С.№16 Тема 16.3 Типи фінансової стійкості підприємства. План: 1. Типи фінансової стійкості підприємства. 2. Фінансові коефіцієнти, застосовані для оцінки фінансової стійкості підприємства. Література: № 20, 21, 22</p>	1	Скласти конспект	Тестові завдання, усне опитування
Разом: 90 год. у т.ч. лекцій -40, практ. – 24, СРС -26				

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України № 436-ІУ від 16.10.2020.
2. Цивільний кодекс України № 435-ІУ від 01.01.2021.
3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 01.01.2021.
4. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 16.08.2020.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України №996-XІУ-ВР від 14.11.2020.
6. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 03.07.2020.
7. Про захист прав споживачів : Закон України № 1023-XII від 16.10.2020.
8. Про оплату праці: Закон України № 108/95-ВР від 13.02.2020.
9. Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення: постанова Кабінету Міністрів України № 833 від 13.03.2019.
10. Інструкція зі статистики заробітної плати: наказ Держкомстату України № 5 від 13.01.2004.
11. Інструкція зі статистики кількості працівників : наказ Державного комітету статистики України № 286 від 29.10.2006.
12. Інструкція про облік роздрібного товарообороту і товарних запасів: наказ Міністерства статистики України № 389 від 28.12.1996.
13. Інструкція про порядок позначення роздрібних цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібної торгівлі та закладах ресторанного господарства : наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України № 2 від 06.07.2018.
14. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України № v0145569-02 від 02.03.2010.
15. Національний стандарт України «Роздрібна та оптова торгівля: терміни та визначення понять» : ДСТУ 4303:2004 від 01.07.2005. - К. : Держспоживстандарт, 2005.
16. Про внутрішню торгівлю (проект): Закон України. - Режим доступу: www.president.gov.ua.
17. Програма розвитку внутрішньої торгівлі України на період до 2012 року: затв. постановою Кабінету міністрів України від 24.06.2009 № 632.

Основна

18. Власова Н.О. Формування ефективної закупівельної політики підприємств роздрібної торгівлі: навч. посіб. / Н.О. Власова, Ю.В. Пономарьова. - Х., 2003.
19. Мазаракі А.А. та ін. Економіка торговельного підприємства. Підручник для вузів. (Під ред. проф. Н.М. Ушакової)-К. «Хрещатик», 1999. - 800с.. Л.О. Лігоненко, І.В. Височин. Економіка торговельного підприємства: методика розв'язання практичних завдань. К; 2011.
20. Марцин В.С. Економіка торгівлі: підруч. / В.С. Марцин. - К.: Знання, 2006.
21. Яковлєв Ю.П. Економіка торгівлі: навч. посіб. / Ю.П. Яковлєв. - Херсон: Олді-плюс, 2009.

Додаткова

23. Голошубова Н.О. Оптова торгівля: організація та технологія: навч. посіб. / Н.О. Голошубова, В.М. Торопков. - К.: КНТЕУ, 2005.
24. Гринів Б.В. Аналіз товарообороту підприємства роздрібною торгівлі: навч. посіб. / Б.В. Гринів. - Л. : Вид-во Львів, комерц. акад., 2005.
25. Дайновська С.М. Ціноутворення : підруч. / С.М. Дайновська. - К. : КНТЕУ, 2009.
26. Саркісян Л.Г. Технологія торговельних процесів: навч. посіб. / Л.Г. Саркісян, О.Б. Казакова. - К. : Центр навч. л-ри, 2007.
27. Споживчий ринок України : методологія дослідження та регулювання : моногр. / за заг. ред. Л.О. Лігоненко. - К. : КНТЕУ, 2007. - 379 с.
28. Трансформаційні процеси в торгівлі України в умовах інтернаціоналізації / за заг. ред. Л.О. Лігоненко. - К.: КНТЕУ, 2009. - 334 с.
29. Фінанси підприємства: підруч. / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Г.В. Ситник, Л.Л. Стасюк. - К.: КНТЕУ, 2007.

Інтернет-ресурси

30. Інформаційний портал для представників галузі роздрібною торгівлі и України. - Режим доступу : www.ua-retail.com.
31. Новини українського та світового ритейлу. - Режим доступу : www.proretail.info.
32. База даних про роздрібну торгівлю в Україні. - Режим доступу: www.retailstudio.org.
33. Архів новин, статей, інтерв'ю, тематичні блоки, пов'язані з роздрібною торгівлею. - Режим доступу : ua.retail.ru.
34. Довідкова, методична та аналітична інформація, яка стосується управління підприємствами. - Режим доступу : www.cfin.ru.
35. Інтернет-портал для управлінців. - Режим доступу: www.management.com.ua